

SPIS TREŚCI

Od Autora	5
Historia masażu	7

TEORIA MASAŻU KLASYCZNEGO

Podział masażu	11
Reakcje organizmu na masaż	14
Środki stosowane do masażu.	20
Badanie i diagnozowanie pacjenta na potrzeby masażu	23
Wskazania do masażu klasycznego	49
Zasady wykonywania masażu klasycznego	52
Ocena i badanie pacjenta przed masażem	55
Przygotowanie pacjenta do wykonania masażu	65
Stanowisko pracy masażysty	67
Pozycje ułożeniowe do masażu	70
Charakterystyka chwytów w masażu klasycznym	72
Rola masażysty w postępowaniu przed- i pooperacyjnym	84
Metodyka masażu w różnych dolegliwościach.	87
Masaż odchudzający.	92
Rodzaje sportowego masażu klasycznego	94
Rodzaje masaży sportowych	97
Masaż relaksacyjny	101
Masaż aromaterapeutyczny.	104
Masaże aparaturowe	109
Masaże w środowisku wodnym.	115

METODYKA SZCZEGÓŁOWA I TECHNIKA MASAŻU KLASYCZNEGO

Masaż grzbietu	123
Masaż szyi i obręczy barkowej.	129
Masaż mięśnia mostkowo-obończykowo-sutkowego	131
Masaż mięśnia najszerzego grzbietu	132
Masaż klatki piersiowej.	133
Masaż brzucha	135
Masaż kończyny górnej	138
Masaż kończyny dolnej.	145
Masaż twarzy	154

PODSTAWY MASAŻY SPECJALISTYCZNYCH

Masaż izometryczny	159
Masaż kontralateralny.	164
Masaż ipsilateralny	166
Masaż centryfugalny stawowy.	167
Masaż blizn pooperacyjnych.	170
Masaż segmentarny – odruchowy.	175
Masaż łącznotkankowy.	199
Masaż okostnowy.	206
Drenaż limfatyczny.	210
Refleksoterapia – masaż refleksoryczny	223
Masaż bańką próżniową	240
Masaż Shantala.	246
Podstawy manualnego usprawniania stawów	254
Piśmiennictwo	261